

Δεύτερη ευκαιρία για την πρόληψη του καρκίνου τραχήλου μήτρας

Στη μάχη για την πρόληψη του καρκίνου τραχήλου της μήτρας ρίχνεται ο ΕΔΟΕΑΠ. Εν αντιθέσει με τους άλλους ασφαλιστικούς φορείς που καλύπτουν το εμβόλιο για τα κονδυλώματα (ιός ανθρωπίνων θηλωμάτων HPV) μόνον στα νεαρά κορίτσια 11-18 ετών, ο Οργανισμός αποφάσισε την επέκταση του δωρεάν εμβολιασμού και στις γυναίκες 19-26 ετών.

Στατιστικά στοιχεία

Βάσει των στοιχείων που υπέβαλε η Ιατρική Υπηρεσία, ελήφθη η σχετική απόφαση από το ΔΣ του ΕΔΟΕΑΠ, καθώς τα δεδομένα αποτυπώνουν αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του εμβολίου στην πρόληψη του καρκίνου και για τις γυναίκες ηλικίας 19-26 ετών.

Η έρευνα «*Vaccination against Human Papillomavirus in relation to Financial Crisis: The "Evaluation and Education of Greek Female Adolescents on Human Papillomaviruses' Prevention Strategies"* ELEFThERIA Study» (περιοδικό

«*Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*», 2016) ανέδειξε ότι στη χώρα μας υπάρχει ιδιαίτερα χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη των εφήβων κοριτσιών έναντι του HPV.

Συγκεκριμένα την περίοδο 2008-2014 σε αντιπροσωπευτικό εθνικό δείγμα 632 εφήβων μόνον το 8,9% (56 από 632) ανέφερε ότι είχε λάβει και τις 3 προβλεπόμενες δόσεις του εμβολιασμού κατά του HPV. Τα ποσοστά εμβολιασμού κατά του ιού HPV αυξήθηκαν σταδιακά από 3,2% (3 από 95) το 2008 σε 17,1% (14 από 82) το 2011. Εντούτοις, μειώθηκε απότομα σε 2,1% (2 από 95) το 2012 και έφτασε στο 9,2% από το 87) το 2013 και 11,5% (11 από 96) το 2014. Οι κύριοι παράγοντες για το μη εμβολιασμό περιλάμβαναν φόβο παρενεργειών που μειώθηκαν και οικονομικά ζητήματα, τα οποία αυξήθηκαν στατιστικά σημαντικά κατά τα έτη 2008 έως 2014.

Τι είναι ο HPV

Ο ιός HPV ή ιός των ανθρώπινων θηλωμάτων είναι ένας κοινός ιός που μπορεί να οδηγήσει σε 6 τύπους καρκίνων αργότερα στη ζωή. Μπορείτε να προστατέψετε το παιδί σας από την ανάπτυξη αυτών των καρκίνων με το εμβόλιο HPV.

Οι λοιμώξεις από τον HPV είναι πολύ συχνές. Σχεδόν όλοι οι σεξουαλικά ενεργοί άνδρες και γυναίκες - 8 στους 10- θα μολυνθούν από τουλάχιστον έναν τύπο HPV κάποια στιγμή της ζωής τους.

Ο ιός HPV διαδίδεται μέσω της στενής επαφής δέρματος με δέρμα. Μπορείτε να μολυνθείτε από HPV μέσω σεξουαλικής επαφής – κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής- με κάποιον που έχει τον ιό.

HPV και καρκίνος

Οι περισσότερες λοιμώξεις από HPV (9 στις 10) εξαφανίζονται από μόνες τους εντός δύο ετών. Ωστόσο, μερικές φορές οι λοιμώξεις από HPV θα διαρκέσουν περισσότερο και μπορεί να προκαλέσουν ορισμένους τύπους καρκίνου. Οι λοιμώξεις από HPV μπορεί να προκαλέσουν καρκίνο:

- Του τραχήλου, του κόλπου και του αιδοίου στις γυναίκες
- Του πέους στους άνδρες
- Του πρωκτού και του στοματοφάρυγγα, σε γυναίκες και άνδρες.

Ο εμβολιασμός έναντι του HPV θα μπορούσε να αποτρέψει την ανάπτυξη του 90% αυτών των καρκίνων.

Ενώ οι γιατροί ελέγχουν τις γυναίκες συστηματικά για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, δεν υπάρχουν συνιστώμενες εξετάσεις για την προσυμπτωματική ανίχνευση των άλλων πέντε τύπων καρκίνου που προκαλούνται από τον HPV. Αυτοί οι τύποι καρκίνου που σχετίζονται με τον HPV ενδέχεται να μην ανιχνευθούν μέχρι να προκαλέσουν προβλήματα υγείας. Ο εμβολιασμός με τον HPV μπορεί να αποτρέψει την εμφάνιση αυτών των καρκίνων.

Οδηγίες για τις γυναίκες 19-26 ετών

Ο εμβολιασμός στις ανεμβολίαστες γυναίκες 18-26 ετών θα γίνεται:

- Μόνον στα ιατρεία του ΕΔΟΕΑΠ για γυναίκες-κατοίκους των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης (Σισίνη 18 και Τσιμισκή 43)
- Σε ιδιώτες γιατρούς, μετά από έκδοση και εκτέλεση ηλεκτρονικής συνταγής, για γυναίκες-κατοίκους νομών εκτός Αττικής και Θεσσαλονίκης

μετά από τον έλεγχο του βιβλιαρίου εμβολίων και των ηλεκτρονικών ιστορικών συνταγογράφησης που θα αποδεικνύει την απουσία εμβολιαστικής κάλυψης και θα είναι δωρεάν για τις ασφαλισμένες.

Περί του εμβολίου

Το εμβόλιο έναντι του HPV παρέχει στο παιδί σας ασφαλή, αποτελεσματική και μακροχρόνια προστασία έναντι ορισμένων τύπων καρκίνου που θα εμφανίζονταν αργότερα στη ζωή.

Δόση #1	Δόση #2
Ηλικία 11-12 ετών	6-12 μήνες μετά

Το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμού συστήνει σε όλα τα κορίτσια να κάνουν δύο δόσεις του εμβολίου HPV στην ηλικία 11 – 12 ετών. Η μικρότερη ηλικία στην οποία μπορεί να ξεκινήσει ο εμβολιασμός έναντι του HPV είναι τα 9 έτη. Αν περιμένετε μέχρι να γίνουν μεγαλύτερα, ίσως χρειαστούν τρεις δόσεις εμβολίου αντί για δύο.

Για να είναι το εμβόλιο πιο αποτελεσματικό, οι δόσεις του θα πρέπει να χορηγούνται πριν από την έναρξη της σεξουαλικής δραστηριότητας και την έκθεση στον HPV. Το εμβόλιο έναντι του HPV συνιστάται στην ηλικία 11 έως 12 ετών για να εξασφαλιστεί ότι τα παιδιά θα αναπτύξουν προστασία πολύ πριν εκτεθούν στον ιό.

Τα παιδιά που κάνουν την πρώτη δόση του εμβολίου πριν από τα 15α γενέθλιά τους χρειάζονται μόνο δύο δόσεις. Τα παιδιά που κάνουν την πρώτη δόση αφού κλείσουν τα 15 χρειάζονται τρεις δόσεις μέσα σε διάστημα 6 μηνών.

Ιδανικά οι γυναίκες πρέπει να εμβολιαστούν προτού γίνουν σεξουαλικά ενεργές και δυνητικά εκτεθούν στον ιό HPV. Οι σεξουαλικά ενεργές γυναίκες μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τον εμβολιασμό, αλλά μπορεί το όφελος τους να είναι μικρότερο.

Αυτό συμβαίνει επειδή μπορεί να έχουν ήδη εκτεθεί σε έναν ή περισσότερους από τους τύπους HPV που στοχεύουν τα εμβόλια. Ωστόσο, λίγες σεξουαλικά ενεργές νεαρές γυναίκες έχουν εκτεθεί σε όλους τους τύπους HPV για τους οποίους προσφέρουν προστασία τα εμβόλια, έτσι ώστε οι περισσότερες νεαρές γυναίκες θα μπορούσαν ακόμα να προστατευθούν και να έχουν όφελος από τον εμβολιασμό.

- Μεταξύ των εφήβων κοριτσιών, οι λοιμώξεις με τύπους HPV που προκαλούν τους περισσότερους σχετιζόμενους καρκίνους και τα κονδυλώματα των γεννητικών οργάνων έχουν πέσει κατά 86%.
- Μεταξύ των νεαρών ενήλικων γυναικών, οι λοιμώξεις με τύπους HPV που προκαλούν τους περισσότερους σχετιζόμενους καρκίνους και τα κονδυλώματα των γεννητικών οργάνων έχουν μειωθεί κατά 71%.
- Μεταξύ των εμβολιασμένων γυναικών, το ποσοστό των προκαρκινικών αλλοιώσεων του τραχήλου της μήτρας που προκαλούνται από τους τύπους HPV που συνδέονται συχνότερα με τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας έχει μειωθεί κατά 40%.

Ασφάλεια εμβολίου

Πάνω από 12 χρόνια παρακολούθησης και έρευνας και πάνω από 120.000.000 δόσεις εμβολίου μόνο στις ΗΠΑ, έχουν δείξει ότι το εμβόλιο έναντι του HPV είναι πολύ ασφαλές και αποτελεσματικό. Όπως σε όλα τα εμβόλια, υπάρχει συνεχής παρακολούθηση και του εμβολίου HPV.

Αντιστοίχως με οποιοδήποτε εμβόλιο ή φάρμακο, ο εμβολιασμός έναντι του HPV μπορεί να προκαλέσει παρενέργειες. Οι πιο κοινές είναι ήπιες και περιλαμβάνουν

πόνου, ερυθρότητα ή πρήξιμο στο βραχίονα όπου γίνεται ο εμβολιασμός, ζάλη, λιποθυμία, ναυτία και κεφαλαλγία. Η λιποθυμία μετά από οποιοδήποτε εμβόλιο, συμπεριλαμβανομένου του εμ-

βολίου HPV, είναι πιο συχνή στους εφήβους. Τα οφέλη από τον εμβολιασμό κατά του HPV υπερτερούν κατά πολύ του ενδεχόμενου κινδύνου όποιων παρενεργειών.

Μύθοι και αλήθειες

- *Θα πρέπει τα κορίτσια και οι γυναίκες να υποβληθούν σε εξέταση για καρκίνο του τραχήλου της μήτρας πριν από τον εμβολιασμό;*

Όχι! Τα κορίτσια και οι γυναίκες δε χρειάζεται να υποβληθούν σε HPV τεστ ή τεστ Παπανικολάου για να διαπιστώσουν εάν πρέπει να εμβολιαστούν. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι γυναίκες να εξακολουθούν να εξετάζονται για καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, ακόμη και μετά τη λήψη όλων των συνιστώμενων δόσεων του εμβολίου HPV. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το εμβόλιο δεν προστατεύει από όλους τους τύπους καρκίνου του τραχήλου της μήτρας.

- *Το εμβόλιο HPV προκαλεί μόλυνση από τον ιό HPV ή καρκίνο;*

Το εμβόλιο HPV είναι κατασκευασμένο από μία πρωτεΐνη του ιού και δεν είναι μολυσματικό. Άρα δεν μπορεί να προκαλέσει μόλυνση από τον ιό HPV ή καρκίνο.

- *Το εμβόλιο HPV προκαλεί προβλήματα γονιμότητας;*

Δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι το εμβόλιο HPV προκαλεί προβλήματα γονιμότητας. Αντίθετα, ο μη εμβολιασμός έναντι του HPV αφήνει τα άτομα ευάλωτα σε καρκίνους και προκαρκινικές βλάβες από τον HPV. Οι γυναίκες που αναπτύσσουν καρκίνο που προκαλείται από τον HPV δυνατόν να χρειαστούν θεραπεία που θα μπορούσε να περιορίσει την ικανότητά τους να κάνουν παιδιά, όπως υστερεκτομή, χημειοθεραπεία ή ακτινοβολία. Η θεραπεία για προκαρκινικές βλάβες του τραχήλου

της μήτρας θα μπορούσε επίσης να θέσει μια γυναίκα σε κίνδυνο για προβλήματα με τον τράχηλο της μήτρας, που δυνατόν να προκαλούσαν πρόωρο τοκετό.

- *Τι προστασία παρέχει;*

Οι μελέτες δείχνουν ότι η προστασία από το HPV εμβόλιο είναι μακράς διάρκειας.. Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η προστασία μειώνεται με την πάροδο του χρόνου.

- *Από τι δεν με προστατεύει το εμβόλιο;*

Το εμβόλιο δεν προστατεύει από όλους τους τύπους HPV. Για αυτό και είναι σημαντικό οι γυναίκες να συνεχίσουν να εξετάζονται για καρκίνο του τραχήλου της μήτρας. Επίσης, δεν εμποδίζει άλλες σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις (STI). Συνεπώς, εξακολουθεί να είναι σημαντικό τα σεξουαλικά ενεργά άτομα να λαμβάνουν τις απαραίτητες προφυλάξεις για να μειώσουν τον κίνδυνο για άλλα μεταδιδόμενα νοσήματα.

Επιστημονική επιμέλεια:

Ευάγγελος Φραγκούλης, γενικός οικογενειακός ιατρός, αν. αρχίατρος ΕΔΟΕΑΠ

Δημοσιογραφική επιμέλεια:

Γραφείο Τύπου ΕΔΟΕΑΠ